

“การตื่นทอง” กับการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในออสเตรเลีย

ค.ศ. ๑๘๕๑-๑๘๖๐

อนันต์ชัย เลาะห์พันธุ์*

บทคัดย่อ

การตื่นทองในทศวรรษ ๑๘๕๐ ที่เกิดขึ้นหลังจากการค้นพบทองคำของเอ็ดเวิร์ด ฮาร์เกอร์ฟส์ นับเป็นเหตุการณ์สำคัญที่สุดในพัฒนาการของออสเตรเลียโดยเฉพาะในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในด้านต่างๆ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการเกิดแนวคิดออสเตรเลียนิยม ทองคำจำนวนมหาศาลที่ค้นพบในรัฐนิวเซาท์เวลส์และรัฐวิกตอเรียใน ค.ศ. ๑๘๕๑ ทำให้โลกได้รู้จักออสเตรเลียกัน ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นเพียงนิคมนักโทษของอังกฤษที่จัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. ๑๗๘๘ เสรีชนจำนวนมากที่เป็นพวกชนชั้นกลาง พวกมืออาชีพและพวกชาตินิสต์ซึ่งเป็นพวกเรียกร้องทางการเมืองเป็นกลุ่มชนที่เป็นนักขุดทองและผู้ตั้งถิ่นฐานใหม่ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในดินแดนชายฝั่งตะวันออกของออสเตรเลีย ได้แก่อาณานิคมนิวเซาท์เวลส์และวิกตอเรีย ขณะเดียวกัน นักขุดทองชาวจีนจำนวน ๔๐,๐๐๐ คนก็กลายเป็นเหยื่อของการชิงชังทางเชื้อชาติและบ่อยครั้งได้ถูกลามกลายเป็นการจลาจล ท้ายที่สุด อาณานิคมต่างๆ ต่างออกกฎหมายที่ห้ามการอพยพของชาวจีนหรือต่อมาเรียกว่า “นโยบายออสเตรเลียสีขาว” เพื่อให้ออสเตรเลียเป็นดินแดนของคนผิวขาวเท่านั้น

The Gold Rushes of the 1850s and the New Cultural Aspects in Australia

Abstract

The gold rushes of the 1850s followed the discoveries of Edward Hargrave marks the most crucial period for the development of Australia, especially the new cultural aspects, political changes and Australianism. Gold was discovered in massive qualities in New South Wales and Victoria in 1851, and much of the world suddenly learned the land called Australia which had long been the English panel colony since 1788. A very large number of free middle class, professional people and the Chartists among the gold diggers and the new settlers altered the new outlooks of eastern Australian colonies, of New South Wales and Victoria most of all. At the same time, some 40,000 Chinese gold seekers became the victim of racial prejudices, and occasionally anti-Chinese riots. Finally, all colonies enacted legislation to prohibit the Chinese immigration, or later known as “the White Australia Policy” which reserved Australia for the white only.

ออสเตรเลียหรือก่อนทศวรรษ ๑๘๕๐ เป็นที่รู้จักกันในชื่อเรียกอื่นๆ อีกว่า “เทอรัวรา ออสตราลิส” (Terra Australis) “นิวฮอลแลนด์” (New Holland) “อ่าวบอตตานี” (Botany Bay) หรือ “นิวเซาท์เวลส์” (New South Wales) เป็นทวีปที่นักเดินเรือชาวดัตช์ ค้นพบใน ค.ศ. ๑๖๐๖ แต่มิได้เข้ายึดครอง ทั้งไม่มีชาวตะวันตกหรือชนชาติใดๆ อพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐาน คงมีแต่พวกอะบอริจินิส (Aborigines) ที่เป็นชาวพื้นเมืองอาศัยอยู่ และออสเตรเลียก็ยังคงถูกตัดขาดจากโลกภายนอกต่อไปอีกเป็นเวลาหลายศตวรรษ

ในที่สุดใน ค.ศ. ๑๗๘๘ อังกฤษซึ่งสูญเสียอาณานิคมอเมริกาและไม่มีแหล่งระบาย นักโทษที่ล้นคุกภายในประเทศ จึงส่งนักโทษรุ่นแรกจำนวน ๗๕๙ คน (Laidlaw 1988, 49) ไปรับโทษและใช้แรงงานบุกเบิกออสเตรเลีย โดยประกาศยึดครองชายฝั่ง ตะวันออกของออสเตรเลียทั้งหมดเรียกว่า “นิวเซาท์เวลส์” ในพระปรมาภิไธยของ กษัตริย์อังกฤษ ต่อมาก็บุกเบิกไปทางตะวันตกและยึดครอง “เกาะออสเตรเลีย” ได้ ทั้งหมด ออสเตรเลียจึงมีจุดกำเนิดที่แตกต่างจากอาณานิคมอื่นๆ ของอังกฤษ เป็น สถานที่ระบายนักโทษทั้งชาวอังกฤษ ไอร์ชและสก๊อต มีสภาพเป็น “นิคมนักโทษ” (panel colony) ที่ประชากรเกือบทั้งหมดเป็นนักโทษ แม้ในเวลาต่อมา ดินแดนต่างๆ ใน ออสเตรเลียจะค่อยๆ พัฒนาขึ้นเป็น “อาณานิคม” และมีการกระตุ้นให้เสรีชนอพยพ เข้าไปตั้งถิ่นฐาน แต่รัฐบาลอังกฤษก็ยังยึดนโยบายขนส่งนักโทษมายังออสเตรเลีย และการขนส่งนักโทษคงดำเนินติดต่อกันจนสิ้นทศวรรษ ๑๘๔๐ ก่อให้เกิดการประท้วงอย่าง รุนแรงจากชาวอาณานิคมและมีที่ท่าจะบานปลาย

อย่างไรก็ดี การค้นพบทองคำใน ค.ศ. ๑๘๕๑ หรือเรียกว่า “การตื่นทอง” (gold rushes) เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญและได้กลายเป็น “จุดหักเห” ในประวัติศาสตร์ที่ ทำให้สังคมออสเตรเลียซึ่งขณะนั้นเริ่มแยกตัวกันเป็นอาณานิคมที่ปกครองเป็นอิสระจากกัน เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตในกึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ผู้คนจำนวนมากจากภูมิภาคต่างๆ เกือบทุกทวีปหลังไหลไปแสวงหาโชคเพื่อหาแร่ทองและตั้ง ถิ่นฐานกันในออสเตรเลีย ออสเตรเลียจึงเปลี่ยนสถานภาพจากดินแดนที่เคยเป็นสถานที่ ระบายนักโทษของอังกฤษ เป็นเมืองที่เจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เกิดการ หลั่งไหลของพวกอพยพจำนวนมากและก่อให้เกิด “วัฒนธรรมใหม่” ขึ้นโดยเฉพาะใน เรื่องการเมือง ศิลปะ สังคมของชนชั้นกลางที่แข็งแกร่งและค่านิยมใหม่ๆ ตลอดจน แนวคิดออสเตรเลียนิยม (Australianism) และแนวคิดในการสร้าง “ออสเตรเลียสีขาว” (White Australia) ที่กีดกันการอพยพของคนสีผิวอื่นๆ จนกลายเป็นนโยบายที่สำคัญของ ออสเตรเลียในเวลาต่อมา

ออสเตรเลียเป็นดินแดนที่อุดมด้วยแร่ธาตุต่างๆ ได้แก่ แร่อะลูมิเนียม ถ่านหิน เหล็ก ก๊าซธรรมชาติ นิกเกิล น้ำมัน ยูเรเนียม รวมทั้งแร่ที่มีค่า เช่น เพชรและทองคำ ในสมัยที่แลกลัน แมกควารี (Lahlan Macquarie) ดำรงตำแหน่งข้าหลวง (ค.ศ. ๑๘๑๐-๑๘๒๑) ได้มีการสร้างถนนเพื่อบุกเบิกเส้นทางคมนาคมขนส่งไปยังหลังเทือกเขาบลู (Blue Mountains) พวกนักโทษที่ทำการสร้างถนนก็ขุดพบทองคำกันบ้าง ต่อมาในช่วงทศวรรษ ๑๘๒๐ ถึงทศวรรษ ๑๘๔๐ ก็มีการค้นพบทองคำกันประปรายในที่ต่างๆ โดยมีการรายงานอย่างเป็นทางการว่า เจมส์ เอ็ม. ไบรอัน (James M. Brian) ผู้ช่วยคณะสำรวจได้ค้นพบทองคำจำนวนหนึ่งปนอยู่ในทรายที่เชิงเนินเขาริมแม่น้ำฟิช (Fish River) ประมาณ ๒๔ กิโลเมตรทางตะวันออกของเมืองแบเทริสต์ (Bathurst) นิวเซาท์เวลส์เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๓ แต่จำนวนทองคำดังกล่าวก็มีปริมาณน้อยมาก อีกทั้งในขณะนั้นออสเตรเลียก็ขาดผู้มีความรู้หรือเทคนิคในการทำเหมืองแร่ทอง ส่วนรัฐบาลออสเตรเลียก็ไม่มีนโยบายส่งเสริมให้มีการสำรวจค้นหาแหล่งแร่ทอง เพราะออสเตรเลียยังมีสภาพเป็นที่กักกันนักโทษ ซึ่งการค้นพบทองคำจะก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อการควบคุมและจัดการกับนักโทษซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ อีกประการคือนับแต่มีการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ (Glorious Revolution ค.ศ. ๑๖๘๘) ในอังกฤษได้มีการออกกฎหมายว่า ทองคำที่ค้นพบในแผ่นดินที่อังกฤษปกครองให้ถือเป็นสมบัติของกษัตริย์อังกฤษ จึงทำให้ไม่มีผู้ใดที่คิดจะดันดันสำรวจหาแร่ทอง เพราะหากค้นพบทองคำไม่ว่าที่แห่งใดในออสเตรเลียทองคำดังกล่าวก็จะตกเป็นสมบัติของกษัตริย์อังกฤษในทันทีโดยที่ผู้ค้นพบไม่สามารถเรียกร้องผลประโยชน์ใดๆ ได้ หรืออาจถูกข้อหากระทำความผิดว่าพยายามลักทรัพย์แผ่นดินอีกด้วย และบางทีก็อาจจะถูกนักโทษทำร้ายได้ ซึ่งเซอร์จอร์จ กิปส์ (George Gipps) ข้าหลวงระหว่าง ค.ศ. ๑๘๓๖-๑๘๔๖ ถึงกับเคยพูดเตือนสาธุคุณดับเบิลยู. บี. คลาร์ก (W. B. Clarke) เมื่อเจอเศษแร่ทองใน ค.ศ. ๑๘๔๑ และนำมาให้เขาดูว่า “ทั้งมันไปซะ เดียวเราก็กินเชือดคอหอยกัน” (Fisher 1968, 113)

ขณะเดียวกัน ในอีกซีกโลกหนึ่ง ณ ดินแดนแคลิฟอร์เนียในทวีปอเมริกาเหนือ ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ครอบครองในต้นเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๔๘ หลังจากเม็กซิโก

และสหรัฐอเมริกาต่อสู้สงครามเม็กซิโก (Mexico War ค.ศ. ๑๘๔๖-๑๘๔๘) ขึ้น เม็กซิโกพ่ายแพ้และต้องยอมทำสนธิสัญญากวาดาลูปีโดลโก (Treaty of Guadalupe Hidalgo) ยกแคลิฟอร์เนียให้แก่สหรัฐอเมริกา ก็มีการค้นพบทองคำก่อนที่จะตกเป็นของสหรัฐอเมริกาได้เพียง ๒ สัปดาห์เท่านั้น การค้นพบทองคำดังกล่าวทำให้มีนักแสวงหาโชคจำนวนมาก ทั้งจากส่วนต่างๆ ของสหรัฐอเมริกาเองและจากนานาประเทศเกือบทั่วโลกนับแสนๆ คน รวมทั้งจากออสเตรเลียเดินทางหลังไหลไปแคลิฟอร์เนียเพื่อขุดหาทองคำกัน ในจำนวนนักขุดทอง ๓,๐๐๐ คนจากออสเตรเลียก็มีเอดเวิร์ด แฮมมอนด์ ฮาร์เกรฟส์ (Edward Hammond Hargraves) รวมอยู่ด้วย เขาเดินทางไปแสวงโชคที่แคลิฟอร์เนียใน ค.ศ. ๑๘๔๙ และเดินทางกลับออสเตรเลียในเดือนมกราคม ค.ศ. ๑๘๕๑ พร้อมเครื่องร่อนทองและความรู้หรือเทคนิคอันทันสมัยที่จะหาสินทรัพย์ในดินโดยมุ่งมั่นจะหาทองคำให้ได้ ทำให้ผู้คนต่างคิดว่า “เขาเสียสติ” (Barnard 1986, 250)

การค้นพบทองคำของฮาร์เกรฟส์

เอดเวิร์ด แฮมมอนด์ ฮาร์เกรฟส์ เป็นชาวอังกฤษที่เดินทางอพยพมายังออสเตรเลียใน ค.ศ. ๑๘๓๒ ขณะมีอายุ ๑๖ ปี เขาประกอบอาชีพต่างๆ ทั้งทำประมง หากระดองเต่าและเลี้ยงปศุสัตว์ ก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางไปแสวงโชคในแคลิฟอร์เนียใน ค.ศ. ๑๘๔๙ ที่ซึ่งเขาได้ใช้เวลากว่า ๑ ปีในการหาประสบการณ์และเรียนรู้วิธีการหาทองคำ เขาค้นพบทองคำจำนวนหนึ่ง เมื่อเดินทางกลับถึงออสเตรเลีย ฮาร์เกรฟส์เชื่อว่าสภาพภูมิประเทศและลักษณะทางธรณีวิทยาที่คล้ายคลึงกันระหว่างนิวเซาท์เวลส์กับแคลิฟอร์เนีย นิวเซาท์เวลส์น่าจะเป็นแหล่งแร่ทองจำนวนมากไม่น้อยด้วย นอกจากนี้เขายังรู้เรื่องราวของแมกเกรเกอร์ (MacGregor) คนเลี้ยงแกะที่ค้นพบทองคำในแถบเวลลิงตัน (Wellington) ในนิวเซาท์เวลส์ ซึ่งมีจำนวนมากจนเขาได้ชื่อว่า “ผู้พบทอง” (The Gold Finder) ทองคำบางส่วนที่แมกเกรเกอร์ค้นพบก็ถูกนำไปแสดงที่ร้านอัญมณีโคเฮนส์ (Cohens the Jewelers) ในเมืองซิดนีย์ (Sydney) และมีการนำเรื่องราวของเขา

เอ็ดเวิร์ด แฮมมอนด์ ฮาร์เกรฟส์
บุรุษผู้สร้างตำนานและเปิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้ออสเตรเลียในยุค
ตื่นทอง

ลงพิมพ์ในหน้าหนังสือ Silver City ด้วย ดังนั้น
ฮาร์เกรฟส์จึงเริ่มสำรวจบริเวณภูมิประเทศที่
เขาคิดว่าน่าจะเป็นแหล่งทองคำ โดยเริ่มเดิน
ทางข้ามเทือกเขาบลูในปลายเดือนมกราคม
ค.ศ. ๑๘๕๑ ระหว่างทางเขาได้พบภรรยา
เพื่อนเก่าซึ่งเธอยินดีให้จอห์น ลิสเตอร์ (John
Lister) บุตรชายวัย ๑๘ ปี เป็นเพื่อนนำทางใน
การสำรวจของเขา ต่อมาในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์
เมื่อคนทั้งสองเดินทางถึงบริเวณลำธาร
หลุยส์พอนส์ครีก (Lewis Ponds Creek) ติดกับ
ซัมเมอร์ฮิลล์ครีก (Summer Hill Creek) ซึ่งแยก
สายจากแม่น้ำแมกควารี ฮาร์เกรฟส์ได้ใช้จาน
ร่อนทองตามกรรมวิธีที่ปฏิบัติกันในแคลิฟอร์เนีย
ฮาร์เกรฟส์บันทึกเรื่องราวอันน่าตื่น
เต้นของการค้นพบทองคำครั้งนี้ไว้ว่า

หลังจากเดินทางมาได้ ๑๕ ไมล์ (๒๔ กิโลเมตร / ผู้เขียน) ... ความ
คล้ายคลึงกันกับแคลิฟอร์เนียในข้อมูลมืออย่างไม่ต้องสงสัยหรือก่อให้เกิด
ความเข้าใจผิดๆกันได้เลยข้าพเจ้ารู้สึกในบัดดลว่าถูกห้อมล้อมด้วยทองคำ...
ข้าพเจ้าใช้เกรียงขุดตามในลำธารขึ้นมา แล้วล้างในตระแกรง ในครั้งแรก
ก็ได้ทองคำเศษชิ้นเล็กๆ แล้ว.... ข้าพเจ้าตะโกนบอกมัคคุเทศก์ (ลิสเตอร์/
ผู้เขียน) ว่า ‘วันนี้เป็นวันที่ต้องจดจำในประวัติศาสตร์ของนิวเซาท์เวลส์
ตัวข้าจะเป็นบารอนเนต ส่วนเจ้าจะเป็นอัศวิน ม้าของข้าจะถูกสถาปนาและ
เก็บไว้ในโรงแก้ว แล้วส่งไปยังพิพิธภัณฑ์อังกฤษ!’ (Keesing 1967,

ฮาร์เกอร์ฟส์ได้ตั้งชื่อสถานที่ค้นพบทองคำว่า “ทุ่งโอเฟอร์” (Ophir field) ตามชื่อของนครทองคำในพระคัมภีร์ไบเบิล และหลังจากนั้นเขาได้แยกตัวไปชั่วขณะหนึ่ง ส่วนลิสเตอร์ก็ได้ วิลเลียม ทอม (William Tom) เป็นผู้ช่วยร่อนหาทองคำต่อไปโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือร่อนทองของฮาร์เกอร์ฟส์ในบริเวณที่ฮาร์เกอร์ฟส์ค้นพบเศษทองคำ เมื่อฮาร์เกอร์ฟส์กลับมาอีกครั้งในต้นเดือนเมษายน ลิสเตอร์ได้มอบทองคำให้เขาซึ่งมีน้ำหนักรวมกันประมาณ ๑๒๐ กรัม ฮาร์เกอร์ฟส์ได้นำทองคำดังกล่าวไปมอบให้แก่ ดีส์ ทอมป์สัน (Deas Thompson) เลขาธิการอาณานิคมเพื่อหวังรางวัลและเกียรติยศต่างๆ อย่างไรก็ดี ฮาร์เกอร์ฟส์ก็ต้องใช้เวลาาร่วม ๓ เดือนหลังจากการค้นพบทองคำในเดือนกุมภาพันธ์กว่าที่ทางการจะส่งทองคำที่เขาค้นพบให้แก่ แซมมวล สตัตช์เบอร์รี่ (Samuel Stutchbury) นักธรณีวิทยาตรวจสอบก่อนออกประกาศการค้นพบทองคำของเขาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๘๕๑ ในวันรุ่งขึ้นหนังสือพิมพ์ Sydney Morning Herald ก็ลงเป็นข่าวใหญ่ นับเป็นจุดเริ่มต้นของ “การตื่นทองในออสเตรเลีย” และความโกลาหลของผู้คนที่ต้องการแสวงโชคต่างๆ ที่ในขณะนั้นในทางกฎหมายทองคำที่ค้นพบจะต้องตกเป็นของกษัตริย์แห่งอังกฤษ ส่วนฮาร์เกอร์ฟส์ได้รับรางวัลเป็นจำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐ ปอนด์ พร้อมเงินบำนาญตลอดชีพ และใน ค.ศ. ๑๘๕๔ เขาก็ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย (Victoria ค.ศ. ๑๘๓๗-๑๙๐๑) ที่อังกฤษด้วย (Barnard 1986, 251)

หนังสือพิมพ์ Free Press ฉบับวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๘๕๑ ที่ออกจำหน่ายในเมืองแบเทริสต์ ได้บรรยายถึงเหตุการณ์ความวุ่นวายโกลาหลที่เกิดขึ้นหลังจากทางการได้ออกคำประกาศการค้นพบทองคำได้เพียง ๓ วันไว้ว่า

การค้นพบความจริงโดยนายฮาร์เกอร์ฟส์ว่าดินแดนนี้...เป็นทุ่งทองคำก่อให้เกิดความตื่นเต้นแก่เมืองแบเทริสต์และอาณาบริเวณโดยรอบเป็นอันมาก หลายวันที่ผ่านมาหลังจากการตีพิมพ์ข่าวนี้ ธุรกิจของเมืองก็เป็นอัมพาตสนิท ความวิกลจริตเต็มร้อยละก็ก่อรูปขึ้นในทุกชุมชน...ประชาชนจับกลุ่มตามมุมถนนมิให้แลเห็นได้ในเช้าของวันจันทร์...แลกเปลี่ยนข้อมูลใน

การขุด (ทอง) ให้กันและกันคนในวงการค้าทั้งหมด...แปลงตัวเป็นชาวเหมือง...หลายคนมีมือ...ที่ไม่เคยทำงานหนักไปกว่าการจับปากกาด้วยขนนกสีเทา.....พวกช่างตีเหล็กของเมืองก็ผลิตจอบเสียมไม่ทันและโรงงานผลิตแร่ก็เป็นธุรกิจที่คล่องตัวเป็นอันดับสองของเมือง หลายคนออกจากเมืองในวันจันทร์พร้อมบรรทุกเครื่องมือในการขุดมากมาย และในวันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี ทุกถนนสู่ซมเมอร์วิลล์ครีกก็เต็มไปด้วยชีวิตชีวาและมีชีวิตชีวาตามตัวอักษรจริงๆ ด้วย ชาวเหมืองหน้าใหม่มาจากทุกมุมเมือง บ้างมีจอบเสียมติดตัวเหมือนอาวุธ บ้างแบกชะแลงหรือพลั่ว และอีกจำนวนไม่น้อยมีอ่างล้างมือ หม้อโลหะและตะแกรงร่อนผูกไว้รอบเอว (Laidlaw 1988, 152)

ส่วนหนังสือพิมพ์ The Times ในกรุงลอนดอนก็รายงานข่าวการค้นพบทองคำในออสเตรเลียว่า “เรื่องราวอาหรับราตรีได้เกิดขึ้นอีกแล้ว” (Molony 1987, 103)

อย่างไรก็ดี เซอร์ชาลส์ ออกัสตัส ฟิตซ์ รอย (Sir Charles Augustus Fitz Roy) ซึ่งดำรงตำแหน่งข้าหลวง ค.ศ. ๑๘๔๖-๑๘๕๕ พยายามที่จะหยุดยั้งกองทัพนักล่า

ทองคำ โดยออกคำเตือนว่าทองคำทั้งหมดที่ค้นพบเป็นทรัพย์สินแผ่นดินของสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย องค์ประมุขของอังกฤษและอาณานิคม และข่มขู่ว่าข้าราชการที่หนีไปขุดทองจะถูกปลด แต่คำเตือนดังกล่าวก็ไม่มีใครใส่ใจ กระโจมในบริเวณริมฝั่งซุ่มเมอร์ริลส์ครีกก็มีแต่เพิ่มจำนวนจนทำให้บริเวณนั้นมีสภาพไม่แตกต่างไปจาก “เมืองกระโจม” (tent city) ที่ผู้คนใช้กระโจมเป็นที่อยู่อาศัยแทนบ้านพัก และในเวลาไม่ช้ากระโจมก็เพิ่มจำนวนเป็นหมื่นๆ หลัง ส่วนฮาร์เบอร์เองซึ่งตระหนักถึงกฎหมายที่คุ้มครองให้ทองคำที่มีอยู่ตามธรรมชาติให้เป็นสิทธิครอบครองของกษัตริย์นั้นก็เล็งถึงวิธีการต่างๆ ที่ชาวแคลิฟอร์เนียจำนวนนับหมื่นนับแสนคนกรุเข้าขุดค้นหาแร่ทองคำกันจนรัฐบาลของรัฐแคลิฟอร์เนียไม่อาจควบคุมสถานการณ์ได้และต้องอนุโลมให้ปฏิบัติกันอย่างเสรี (Laidlaw 1988, 153) การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวของเขามีส่วนในการโหมกระแสของการตื่นทองให้มีมากยิ่งขึ้น

การตื่นทองในวิกตอเรีย

การค้นพบทองคำในอาณานิคมนิวเซาท์เวลส์ได้ดึงดูดผู้คนจากอาณานิคมอื่นๆ ให้เดินทางมายังนิวเซาท์เวลส์เพื่อแสวงโชคและทำให้ประชากรในอาณานิคมต่างๆ ลดจำนวนลง ดังนั้น นักธุรกิจในเมืองเมลเบิร์น (Melbourne) อาณานิคมวิกตอเรีย (Victoria) จึงตัดสินใจที่จะส่งเสริมให้มีการค้นหาแหล่งแร่ทองในอาณานิคมวิกตอเรียที่เพิ่งแยกตัวออกจากหน่วยปกครองของนิวเซาท์เวลส์ตามพระราชบัญญัติการปกครองอาณานิคมออสเตรเลีย (Australian Colonies Government Act, 1850) ได้ไม่นาน และมีชื่อเรียกว่า อาณานิคมวิกตอเรียตามพระนามขององค์ประมุขของอังกฤษ โดยกลุ่มนักธุรกิจดังกล่าวเกรงว่า การสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ของอาณานิคมใหม่นี้ให้แก่อาณานิคมนิวเซาท์เวลส์ ซึ่งในขณะนั้นวิกตอเรียเองก็ต้องการแรงงานจำนวนมากในการทำปศุสัตว์จะเป็นความเสียหายอย่างมหันต์ ในเวลาไม่ช้าวิกตอเรียก็จัดตั้งคณะกรรมการค้นหาทองคำ (Gold Discovery Committee) ขึ้น และมีการประกาศให้รางวัลจำนวน ๒๐๐ กินี (Guineas) แก่บุคคลที่ค้นพบแร่ทองภายในรัศมี ๓๒๐ กิโลเมตรรอบเมืองเมลเบิร์น

ในวันที่ ๙ มิถุนายน ค.ศ. ๑๘๕๑ หรือภายหลังการออกประกาศให้รางวัลได้เพียง ๑ วันเท่านั้น ดับเบิลยู. แคมป์เบลล์ (W. Campbell) ก็อ้างว่าได้เคยพบทองคำแล้วที่บริเวณเมืองคลูเนส (Clunes) ตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๘๕๐ หรือก่อนฮาร์เกอร์ฟส์ค้นพบทองคำได้ที่บริเวณใกล้เมืองแบเทริสต์ แต่เก็บเป็นความลับเพราะกลัวถูกริบทองคำที่ค้นพบ ในเวลาไล่เลี่ยกัน เจมส์ เอสมอนด์ (James Esmond) ซึ่งเดินทางกลับจากแคลิฟอร์เนียในเรื่องเกี่ยวกับฮาร์เกอร์ฟส์ก็ค้นพบทองคำจำนวนมากพอสมควรที่บริเวณเมืองวอร์เรนไดต์ (Warrandyte) ต่อมาในวันที่ ๑๖ กรกฎาคม คณะกรรมการค้นหาทองคำก็ได้ประกาศอย่างเป็นทางการถึงการค้นพบทองคำในบริเวณเมืองคลูเนสและวอร์เรนไดต์ นอกจากนี้ ก็มีผู้ค้นพบทองคำในบูนิยงแรนจ์ (Buninyoung Ranges) ใกล้เมืองบัลลาเรต (Ballarat) แซนเฮิสต์ [Sandhurst-ปัจจุบันคือเมืองเบนดิโก (Bendigo)] ภูเขาอะเล็กซานเดอร์ [Mount Alexander-ปัจจุบันคือคัสเซลเมน (Castlemaine)] และแมกไควอร์ (McIvor) การค้นพบ “ทุ่งทองคำ” (goldfield) ดังกล่าวได้กลายเป็นเสมือนแม่เหล็กที่ดึงดูดให้ผู้คนเดินทางมายังอาณานิคมวิกตอเรียมากขึ้น และในเวลาไม่ช้า “ชาวเหมือง” จำนวนมหาศาล (มากกว่าในนิวเซาท์เวลส์) ก็เดินทางมายังวิกตอเรียซึ่งเป็นแหล่งแร่ทองที่มีปริมาณมากกว่านิวเซาท์เวลส์หลายเท่าตัว โดยเฉพาะบริเวณเมืองบัลลาเรต ประมาณว่าประชากรในอาณานิคมวิกตอเรียได้เพิ่มจำนวนระหว่างทศวรรษ ๑๘๕๐ จาก ๗๗,๐๐๐ คน เป็น ๕๔๐,๐๐๐ คน และมีประชากรมากกว่าอาณานิคมนิวเซาท์เวลส์จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ (Macintyre 1999, 87)

หนังสือพิมพ์ Argus ในเมลเบิร์นในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๘๕๑ ได้บรรยาย “การแตกตื่น” ของชาวเมืองจีลอง (Geelong) ซึ่งเป็นเมืองท่าที่อยู่ใกล้ที่สุดกับ “ทุ่งทองคำ” ว่า

ตำรวจยืนเฝ้าออกกันทุกวัน...หน่วยเก็บภาษีก็ว่างเปล่าเพราะเจ้าหน้าที่ต่างพากันไปขุดหาทองคำกัน ลูกเรือละทิ้งเรือ ลูกจ้างของผู้ทำสัญญาจ้างเหมาก็เปิดหนีและทิ้งงานที่ให้รายได้สูงทั้งๆ ที่งานก็ยังไม่เสร็จ แล้วผู้ทำสัญญาจ้างเหมาก็ทำอะไรได้? เพราะอะไรหรือ? พวกนี้ก็ต้องคอยตามลูกจ้างของตัวเองไป ถ้าเผละก็จะหนีกันอีก (Chambers, 2000, 142)

รายงานของหนังสือพิมพ์ Argus ก็สอดคล้องกับรายงานของชาลส์โจเซฟ ลาทรอป (Charles Joseph La Trobe) รองข้าหลวง (lieutenant-Governor) คนแรกของ วิคตอเรียที่มีรายงานถึงรัฐบาลอังกฤษได้อย่างมีภาพพจน์ว่า

ภายในสามสัปดาห์ที่ผ่านมา เมืองเมลเบิร์นและเมืองจิลลองและ อาณาบริเวณชุมชนรอบนอกแทบจะปราศจากประชากรทุกชนชั้น ส่วน ถนนก็คราคร่ำไปด้วยรถม้าที่บรรทุกอุปกรณ์การทำงานต่างๆ เป็นเวลานานกว่าหนึ่งอาทิตย์หรือสิบวัน แต่ขณะนี้ทุกอย่างกลับเงียบเหงา ไม่มีผู้คนเหลือแม้แต่ผู้เกียจคร้านในชุมชน ทั้งบรรดาพวกรรมากรายวันในเมืองและในเขตชานเมือง คนงานตามร้านค้า ช่างมือและช่างเครื่องแขนงต่างๆ ต่างก็ละนายจ้าง ภรรยาและครอบครัวของตนไปอยู่ตามลำพังกันเอง หนึ่งงาน ส่วนพวกพ่อค้า ชาวนา เสมียนทุกระดับชั้นที่ต่างมีงานที่ต้องรับผิดชอบ ไม่เว้น แม้แต่สมาชิกจำนวนหนึ่งของชนชั้นสูงต่างก็มีพฤติกรรมเดียวกัน....

กระท่อมถูกทิ้งร้าง บ้านเปิดให้เช่า ธุรกิจเงียบสนิท แม้แต่โรงเรียนก็ต้องปิดตัว ในเขตชานเมืองบางแห่งไม่เหลือแม้ผู้ชายคนเดียว ผู้หญิงต้องช่วยดูแลป้องกันตัวเองและอยู่ร่วมกันเพื่อดูแลบ้าน เรือจำนวนมากตามท่าต่างๆ ว้างเปล่า...การขาดแรงงาน ทำให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงมากขึ้น...ที่นี่และเมืองจิลลอง อาคารต่างๆ รวมทั้งการว่าจ้างงานทั้งของหลวงและเอกชนต่างก็ไม่มีข้อยกเว้นหยุดนิ่งกันหมด.... (Laidlaw 1988, 153-154)

การอพยพของนักขุดทองในออสเตรเลีย

ในต้นทศวรรษ ๑๘๕๐ ออสเตรเลียกลายเป็นดินแดนของผู้อพยพที่มาจากสารทิศ ทุกคนมุ่งหน้าเดินทางเข้ามาขุดหาทองคำกันในนิวเซาท์เวลส์และวิกตอเรีย ส่วนใหญ่เดินทางมาจากเกาะอังกฤษ ชาวตะวันตกบางส่วนมาจากสหรัฐอเมริกา และประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป แต่ก็มีจำนวนรวมกันน้อยกว่าจากเกาะอังกฤษมาก นอกจากนี้ยังมี

๒๔๔ อนันต์ชัย เลหาพะพันธุ

ชาวจีนซึ่งเป็นผู้แสวงโชคที่มีจำนวนมากที่สุดในระยะแรกๆ ชาวจีนส่วนใหญ่มาจาก มณฑลกวางตุ้ง หรือเป็นนักขุดทองจากแคลิฟอร์เนีย

กล่าวได้ว่าทุกๆ วันตลอดทั้งปีใน ค.ศ. ๑๘๕๓ มีเรือบรรทุกผู้โดยสารจาก อังกฤษจอดเทียบท่าในออสเตรเลีย เส้นทางเดินเรือกว่า ๒๘,๘๐๐ กิโลเมตร พาดผ่าน กลางมหาสมุทรแอตแลนติกแล้วมุ่งสู่ทวีปแอนตาร์กติกาซึ่งจะช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางได้ แต่ขณะเดียวกันเรือหลายลำก็ประสบอุบัติเหตุชนกับภูเขาน้ำแข็งและคร่าชีวิต ของนักแสวงโชคไปเป็นจำนวนมาก (Chambers 2000, 143) อย่างไรก็ตามในเวลาไม่ช้า จำนวนผู้อพยพที่ทวีจำนวนมากกว่าจำนวนนักโทษที่ถูกส่งตัวมายังออสเตรเลียตลอด ระยะเวลากว่า ๖๐ ปีที่ผ่านมา เมื่อสิ้นทศวรรษ ๑๘๕๐ วิกตอเรียมีจำนวนประชากร เพิ่มขึ้น ๗ เท่า และจำนวนประชากรทั่วอาณานิคมเพิ่มขึ้น ๒ เท่า ราคาที่ดินขยับตัวสูงขึ้นอย่างมาก กล่าวคือ ใน ค.ศ. ๑๘๕๓ ที่ดินใจกลางเมืองเมลเบิร์นมีราคาประมาณ ๒๐๐ ปอนด์ต่อหนึ่งตารางฟุต มากกว่าที่ดินในใจกลางกรุงลอนดอนและนครนิวยอร์ก ถึง ๕ เท่า (Chambers 2000, 144) ส่วนของค่ามวลรวมที่ค้นพบในช่วงทศวรรษ ๑๘๕๐ ก็มีจำนวนมหาศาลและมีน้ำหนักรวมกันทั้งสิ้นถึง ๑,๑๔๐ ตัน วิกตอเรีย สามารถผลิตทองคำได้ ๑,๐๐๐ ตัน มีมูลค่า ๑๑๐ ล้านปอนด์ ส่วนนิวเซาท์เวลส์ผลิตได้ ๑๔๐ ตัน มีมูลค่า ๑๕ ล้านปอนด์ คิดเป็นน้ำหนักร้อยละ ๔๐ ของทองคำที่ผลิตได้ทั่วโลกในรอบทศวรรษนั้น (Molony 1987, 104)

อย่างไรก็ดี ผู้อพยพบางคนก็เข้ามาแสวงโชคและอยู่ในออสเตรเลียในห้วง เวลาหนึ่งเท่านั้นและจะเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม แต่อีกจำนวนหนึ่งก็ตั้งหลักแหล่งใน แผ่นดินออสเตรเลีย ผู้อพยพรุ่นแรกๆ ส่วนใหญ่เป็นชาย แต่ใน ค.ศ. ๑๘๕๖ ในเมือง ซิดนีย์มีประชากรหญิงมากกว่าชาย ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ออสเตรเลียที่ จำนวนสตรีสูงกว่าบุรุษ (Chambers 2000, 144) ผู้อพยพส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของชนชั้น กลางและชนชั้นแรงงานที่มีฐานะดี นับถือคริสต์ศาสนา มีความรู้ดีและสามารถอ่าน เขียนได้ จำนวนไม่น้อยเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกทางการเมืองสูง ผู้ที่มาจากภาคพื้นทวีปยุโรป ก็เป็นพวกที่อยู่ในการถกเถียงการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๘๔๘ (Revolutions of 1848) ที่เคยรวมตัว กันเรียกร้องรัฐธรรมนูญและสิทธิเสรีภาพ หลายคนเป็นพวกต่อต้านระบอบการปกครอง

แบบราชาธิปไตยและอำนาจของชนชั้นขุนนางและเชื้อในภราดรภาพ ส่วนพวกไวยจากเกาะอังกฤษก็เป็นพวกที่เกลียดชังและต่อต้านรัฐบาลและกองทัพอังกฤษ สำหรับผู้อพยพชาวอเมริกันก็ภูมิใจในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยของตนและขอเท็จจริงว่า บรรพบุรุษของตนสามารถต่อสู้อังกฤษจนได้ชัยชนะในรัชสมัยพระเจ้าจอร์จที่ ๓ (George III ค.ศ. ๑๗๖๐-๑๘๒๐) ซึ่งขณะเดียวกันก็ทรงเป็นกษัตริย์อังกฤษเมื่อมีการตั้งออสเตรเลียเป็นนิคมนักโทษขึ้นใน ค.ศ. ๑๗๘๘ ส่วนชาวจีนก็มีแนวคิดและทัศนคติทางการเมืองตลอดจนความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกับชนกลุ่มต่างๆ อย่างสิ้นเชิงจนกลายเป็น “ชนกลุ่มน้อย” ที่ถูกเหยียดหยามและไม่เป็นที่ยอมรับของผู้พยอื่นๆ (Laidlaw 1988, 164)

การสร้างนวัตกรรมทางการเมือง

การยกเลิกระบบขนส่งนักโทษ การตื่นทองก่อให้เกิดพัฒนาการทางการเมืองอย่างมาก ทำให้ออสเตรเลียเป็นสถานที่สง่างามสำหรับเสรีชนที่จะอพยพมาตั้งถิ่นฐานด้วยการยกเลิกระบบการขนส่งนักโทษมายังออสเตรเลียดังที่ปฏิบัติกันมาว่าครั้งศตวรรษ ใน ค.ศ. ๑๘๕๑ เมื่อเกิดการตื่นทองขึ้นในนิวเซาท์เวลส์ เฮนรี เกรย์ เอิร์ลเกรย์ที่ ๓ (Henry Grey, 3rd Earl Grey, ค.ศ. ๑๘๐๒-๑๘๙๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสงครามและอาณานิคมแห่งอังกฤษได้ออกคำสั่งเป็นการชั่วคราวให้ยกเลิกการขนส่งนักโทษไปยังออสเตรเลียจนกว่าสถานการณ์การตื่นทองจะสงบลงและอาณานิคมต่างๆ พร้อมที่จะรับนักโทษอีก อย่างไรก็ตาม เมื่อเหตุการณ์การตื่นทองบรรลุนถึงจุดสูงสุดที่เสรีชนจากทุกสารทิศในยุโรปต่างเดินทางไปยังออสเตรเลีย รัฐบาลอังกฤษจึงเริ่มทบทวนนโยบายการส่งนักโทษไปยังออสเตรเลียใหม่และได้ข้อสรุปว่าสถานการณ์ในขณะนั้นออสเตรเลียไม่เหมาะกับการส่งนักโทษไปรับโทษอีกต่อไป เพราะนักโทษไม่จะมีสถานภาพได้บัตรลาโทษ (ticket-of-leave convict) พวกหนีโทษหรือพวกพ้นพันธนาการ (emancipist) ต่างก็จะได้รับประโยชน์จากการเลี่ยงโชคในการขุดหาทองและอาจกลายเป็นเศรษฐีได้ ซึ่งผิดต่อเจตนารมณ์ของการส่งนักโทษไปที่นั่น กอปรกับการต่อต้านของ

สันนิบาตต่อต้านระบบขนส่งนักโทษ (Anti-transportation League) ที่ซุ่มซู่จะแยกอาณานิคมเป็นอิสระ อังกฤษซึ่งมีประสบการณ์ของการแยกตัวของสหรัฐอเมริกาจึงเริ่มยุติการขนส่งนักโทษไปออสเตรเลีย ในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๕๒ สมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียก็ทรงมีพระราชดำรัสอย่างเป็นทางการว่าทรงมีพระราชประสงค์ให้ยกเลิกการขนส่งนักโทษไปออสเตรเลียโดยด่วน (Laidlaw 1988, 178) ในปลายปี อังกฤษจึงประกาศยุติส่งนักโทษไปแวนไดเมนส์แลนด์ (Van Diemen's Land) ซึ่งต่อมาใน ค.ศ. ๑๘๕๖ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นแทสเมเนีย (Tasmania) เพื่อลบล้างชื่อในอดีตที่เคยเป็นสถานที่กักกันนักโทษหรือ “เกาะนักโทษ” (Kocimbas 1995, 303) ใน ค.ศ. ๑๘๕๔ ก็มีกาปิดสถานที่คุมขังที่เกาะนอร์ฟอล์ก (Norfolk) ด้วย อย่างไรก็ตามเนื่องจากเวสเทิร์นออสเตรเลีย (Western Australia) ยังต้องการแรงงานนักโทษในการพัฒนาอุตสาหกรรมอีก ระบบขนส่งนักโทษไปเวสเทิร์นออสเตรเลียซึ่งมีแต่นักโทษชายยังคงดำเนินต่อไปจนถึง ค.ศ. ๑๘๖๘ จึงยกเลิกอย่างเป็นทางการและทำให้อาณานิคมต่างๆ ของออสเตรเลียเป็นดินแดนของเสรีชนอย่างแท้จริงที่จะสามารถพัฒนาระบบการปกครองในรูปแบบของประชาธิปไตยได้อย่างสมบูรณ์

พัฒนาการของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ใน ค.ศ. ๑๘๔๘ ก่อนการตื่นทอง เมื่อออสเตรเลียมีอายุครบ ๖๐ ปีของการจัดตั้งอาณานิคม ในทวีปยุโรปได้เกิดเหตุการณ์การปฏิวัติ ค.ศ. ๑๘๔๘ ที่ก่อตัวขึ้นในฝรั่งเศสเพื่อล้มล้างอำนาจการปกครองแบบราชาธิปไตยของพระเจ้าหลุยส์ฟีลิป (Louis Philippe ค.ศ. ๑๘๓๐-๑๘๔๘) และนำไปสู่การจัดตั้งสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ ๒ (Second French Republic) การปฏิวัตินี้ดังกล่าวดำเนินไปยังดินแดนต่างๆ ทั่วยุโรปด้วย มีเพียงอังกฤษและรัสเซียซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจที่รอดพ้นจากการลุกฮือของประชาชน (Almond 2002, 158-162) แต่การปฏิวัติ ค.ศ. ๑๘๔๘ มิได้ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวใดๆ ในออสเตรเลียซึ่งแตกต่างจากเหตุการณ์การปฏิวัติฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๗๘๙ นอกจาก “ตกเป็นข่าว” ในหน้าหนังสือพิมพ์ต่างๆ ในออสเตรเลียเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้การปฏิวัติ ค.ศ. ๑๘๔๘ จะไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อออสเตรเลียแต่ก็ทำให้ออสเตรเลีย (นอกเหนือจากอเมริกา)

กลายเป็นดินแดนที่น่าสนใจของพวกที่ผิวดำในทางการเมือง โดยเฉพาะพวกขบวนการชาร์ทิสต์ (Chartism) ในอังกฤษซึ่งเป็นกลุ่มกรรมกรที่ร่วมมือกันเรียกร้องให้รัฐสภายอมรับ “กฎบัตรแห่งประชาชน” (People’s Charter) เพื่อให้ผู้แทนของชนชั้นกรรมาชีพหรือชนชั้นกลางระดับล่างมีโอกาสรับเลือกตั้งเข้าสู่สภาสมาชิก การเกิดการปฏิวัติ ค.ศ. ๑๘๔๘ นอกดินแดนอังกฤษทำให้รัฐบาลอังกฤษเตรียมพร้อมทั้งสภาพการณ์รุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งส่งผลให้ขบวนการชาร์ทิสต์ที่นัดชุมนุมใหญ่ใน ค.ศ. ๑๘๔๘ ต้องล้มเลิกแผนการไปและเลือนหายไปไปในที่สุด (Smith 1971, 328-329) อย่างไรก็ตามหลังจาก ค.ศ. ๑๘๔๘ ได้มีพวกชาร์ทิสต์จำนวนหนึ่งอพยพไปตั้งหลักแหล่งยังออสเตรเลีย

ใน ค.ศ. ๑๘๕๐ รัฐสภาอังกฤษได้ผ่านพระราชบัญญัติการปกครองอาณานิคมในออสเตรเลีย (The Australian Colonies Act) โดยกำหนดให้สภาที่ปรึกษาฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislative Council) ของอาณานิคมต่างๆ ในออสเตรเลียมีสิทธิ์ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครอง โดยให้รัฐบาลที่รับผิดชอบจัดตั้งรัฐสภาประจำอาณานิคม และให้มีรัฐมนตรีทำหน้าที่รับผิดชอบต่อรัฐสภา ส่วนข้าหลวงหรือนายกรัฐมนตรี (premier) ประจำอาณานิคมบริหารงานต่างๆ โดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี ไม่ได้รับคำสั่งจากอังกฤษ แต่เมื่อเกิดการตื่นทองและมีผู้อพยพเข้ามาจำนวนมาก รูปแบบการปกครองจึงเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ โดยทั่วไปพวกสควอตเตอร์ (squatter) ซึ่งเป็นพวกทำปศุสัตว์และใช้ที่ดินผืนใหญ่ตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐมีความกังวลในการร่างรัฐธรรมนูญที่มีรูปแบบเป็นประชาธิปไตยมากเกินไป เพราะเกรงว่าจะขัดกับผลประโยชน์ที่พวกตนได้รับในขณะนั้น ในทางตรงกันข้ามผู้อพยพใหม่ซึ่งมีพวกชาร์ทิสต์เป็นสำคัญ รวมทั้งพวกชนชั้นกลางที่อาศัยอยู่ในเมือง เช่นพวกพ่อค้านักธุรกิจ ชาวเหมือง พวกแรงงาน และอื่นๆ ต่างต้องการรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งรวมทั้งการให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแก่ผู้ชายทุกคน การลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีลับ (secret ballot) และการให้เงินเดือนแก่สมาชิกรัฐสภา (Laidlaw 1988, 164)

ดังนั้น เพื่อเป็นการประนีประนอมจึงมีการยึดรูปแบบของรัฐสภาอังกฤษเป็น

แนวทาง โดยกำหนดให้มีสภาสูงและสภาล่าง ใน ค.ศ. ๑๘๕๓ สภาที่ปรึกษาฝ่ายนิติบัญญัติแห่งนิวเซาท์เวลส์จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาสุดหนึ่ง โดยมีวิลเลียม ชาลส์ เวนเวิร์ต (William Charles Wentworth) บุตรของอดีตนักโทษเป็นกรรมการผู้หนึ่งในการศึกษาและร่างรัฐธรรมนูญ เวนเวิร์ตในวัยหนุ่มได้เคยรณรงค์ให้ชาวอาณานิคมมีสิทธิเสรีภาพกลับกลายเป็นผู้มีแนวคิดอนุรักษนิยม เขาต้องการให้สภาสูงของนิวเซาท์เวลส์มีองค์ประกอบเดียวกับสภาขุนนาง (House of Lords) ของอังกฤษและต้องการให้มีการสถาปนาชนชั้นขุนนางขึ้นในออสเตรเลีย โดยเห็นว่าการมีฐานันดรศักดิ์จะเป็นแรงกระตุ้นให้พลเมืองกระตือรือร้นในการสร้างฐานะ ชื่อเสียงและเกียรติยศ อย่างไรก็ตาม ด้วยพื้นฐานทางสังคมออสเตรเลียที่บรรพบุรุษของพลเมืองส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นนักโทษมาก่อน (รวมทั้งบิดา-มารดาของเวนเวิร์ต) ข้อเสนอของเขาจึงเป็นที่ขบขันและถูกล้อเลียนว่ากำลังจะสถาปนา “ชนชั้นขุนนางตัวประหลาด” (bunyd aristocracy) ขึ้นในออสเตรเลีย (Macintyre 1999, 93) [bunyd (บันยิด) เป็นสัตว์ประหลาดในตำนานของออสเตรเลีย อาศัยในหนองน้ำ] จึงทำให้เขาต้องยุติความคิดดังกล่าว ใน ค.ศ. ๑๘๕๕ อังกฤษได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญของนิวเซาท์เวลส์ซึ่งทำให้ออสเตรเลียมีรัฐบาลที่เป็นตัวแทนของประชาชน โดยกำหนดให้รัฐสภาของนิวเซาท์เวลส์ประกอบด้วยสภา 2 สภา คือสภาสูงหรือสภาที่ปรึกษาฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งสมาชิกจะได้รับการเสนอชื่อจากข้าหลวงและดำรงตำแหน่งตลอดชีพ กับสภาล่างหรือสมัชชานิติบัญญัติ (Legislative Assembly) สมาชิกต้องได้รับการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องเป็นชายที่ครอบครองทรัพย์สินตั้งแต่ ๑๐๐ ปอนด์ขึ้นไปหรือจ่ายค่าเช่า ๑๐ ปอนด์ต่อปี รัฐสภาของนิวเซาท์เวลส์เปิดสมัยประชุมครั้งแรกใน ค.ศ. ๑๘๕๖

ส่วนในอาณานิคมวิกตอเรีย สมาชิกสภาสูงและสภาล่างมาจากการเลือกตั้งทั้งสองสภา ผู้มีสิทธิออกเสียงต้องเป็นชายเท่านั้น เช่นเดียวกับอาณานิคมนิวเซาท์เวลส์ โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาสูงต้องครอบครองทรัพย์สินตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ปอนด์ขึ้นไป และสมาชิกสภาล่าง ๕๐ ปอนด์ รัฐสภาของวิกตอเรียเปิดสมัยประชุมครั้งแรกใน ค.ศ. ๑๘๕๖ นอกจากนี้ ในอาณานิคมวิกตอเรียแนวคิดของพวกชาวิทิสท์ที่ต้องการให้มี

การลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีลับก็ได้รับการยอมรับในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๘๕๖ ด้วย
ออสเตรเลียจึงเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งโดยวิธีลับ จึงเรียกวิธี
การนี้ว่า “การลงคะแนนเลือกตั้งแบบออสเตรเลีย” (Australian Ballot) (Chambers 2000,
177) นอกจากนี้ การที่วิกตอเรียมีผู้อพยพที่มาจากชนชั้นกลางที่มีการศึกษา รวมทั้งพวก
ไฟ้ประชาธิปไตยจำนวนมาก แรงกดดันทางการเมืองที่ต้องการให้อาณานิคมเดินไปใน
แนวทางประชาธิปไตยจึงมีมากกว่าที่อื่นๆ ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๕๗ ได้มีการ
ยกเลิกข้อกำหนดในทรัพย์สินของผู้ลงคะแนนเลือกตั้งในสภาล่าง ส่วนในสภาสูงข้อ
กำหนดในทรัพย์สินของผู้ลงสมัครเลือกตั้งเหลือ ๕๐ ปอนด์ใน ค.ศ. ๑๘๖๙ การดำเนิน
การทางการเมืองของวิกตอเรียก็เป็นแนวทางที่ทำให้นิวเซาท์เวลส์ออกพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปการเลือกตั้ง (Electoral Reform Act) ค.ศ. ๑๘๕๘ ให้ผู้ชายทุกคนที่ย้ายเข้ามา
อาศัยในนิวเซาท์เวลส์เกิน ๖ เดือนมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง และการลงคะแนนเลือกตั้ง
ก็ให้ใช้วิธีลับ นอกจากนี้ ก็มีการยกเลิกข้อกำหนดในเรื่องทรัพย์สินแก่ผู้ลงสมัครเลือกตั้ง
ทุกคนและให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งตามจำนวนประชากร

เซาท์ออสเตรเลีย (South Australia) ซึ่งเป็นอาณานิคมที่ปลอดจากนักโทษให้
สิทธิแก่ผู้ชายทุกคนในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาล่าง ส่วนการเลือกตั้งสมาชิก
สภาสูงยังมีข้อกำหนดในเรื่องการครอบครองทรัพย์สิน ให้ใช้วิธีการเลือกตั้งโดยวิธีลับ
รัฐสภาของเซาท์ออสเตรเลียเปิดสมัยประชุมครั้งแรกในเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๘๕๗
ส่วนอาณานิคมอื่นๆ คือ แวนไดแมนส์แลนด์หรือแทสเมเนีย และเวสต์เทิร์น ออสเตรเลีย
(Western Australia) มีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่ามาก ในแทสเมเนียผู้ชายทุกคนไม่มีสิทธิ
ออกเสียงเลือกตั้งจนถึง ค.ศ. ๑๙๐๐ รัฐสภาของเวสต์เทิร์นออสเตรเลียเปิดสมัยประชุม
ครั้งแรกใน ค.ศ. ๑๘๙๐ ส่วนควีนส์แลนด์ (Queensland) ซึ่งเกือบตลอดระยะเวลาในทศวรรษ
๑๘๕๐ ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของนิวเซาท์เวลส์จึงไม่มีรัฐสภาของตนเอง จนถึง ค.ศ. ๑๘๖๐
พัฒนาการการเมืองดังกล่าวในออสเตรเลียที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทศวรรษ ๑๘๕๐ นับ
เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญ โดยเฉพาะอุดมการณ์ของขบวนการชาตินิยมที่ได้รับการ
ยอมรับและเผยแพร่ ทำให้ออสเตรเลียมีการปฏิรูปทางการเมืองการปกครองและการ

สร้างวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้นใหม่ที่มีแนวทางเสรีนิยมมากกว่าอังกฤษในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

การสร้างสังคมชนชั้นกลาง

การตื่นทองมีผลโดยตรงต่อการเพิ่มจำนวนประชากร ระหว่างทศวรรษ ๑๘๕๐ จำนวนประชากรโดยรวมได้เพิ่มจาก ๔๐๕,๐๐ คน เป็น ๑,๑๔๖,๐๐๐ คน (Ward 1969, 75) และทำให้ประชากรในอาณานิคมนิวเซาท์เวลส์เพิ่มขึ้น ๒ เท่า ส่วนวิกตอเรีย ๗ เท่า โดยในทศวรรษ ๑๘๕๐ วิกตอเรียเป็นอาณานิคมที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณรอบๆ เมืองบัลลารัตที่เป็นแหล่งแร่ทองขนาดใหญ่ของอาณานิคมและเมืองเมลเบิร์น สถิติของผู้อพยพมายังออสเตรเลียในช่วงระยะเวลานี้แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาวที่มาจากครอบครัวชนชั้นกลางที่มีการศึกษาดีและประกอบอาชีพต่างๆ เช่น ช่างฝีมือ พ่อค้า พวกประกอบวิชาชีพและอื่นๆ หลายคนไม่ได้มีเป้าหมายมาขุดทองแสวงโชคแต่ต้องการตั้งถิ่นฐานถาวรในออสเตรเลียและดำเนินธุรกิจต่างๆ เพื่อแสวงหากำไรจากความมั่งคั่งของพวกนักขุดทอง ในเวลาไม่ช้าอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่เป็นของชนชั้นกลางก็เริ่มก่อตัวขึ้นและขยายตัวเพื่อผลิตสินค้าให้แก่ประชากรที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว การทำไร่นาจักขยายตัวเพื่อเพิ่มผลผลิตด้านอาหารซึ่งเป็นผลดีต่อเกษตรกรท้องถิ่นและชาวไร่ชาวนาผู้ตั้งรกรากใหม่ ผลสืบเนื่องทางสังคมที่ตามมาคือการจัดตั้งและการขยายตัวของโรงเรียน การจัดตั้งศาสนสถานใหม่ๆ ตามนิยายความเชื่อของพวกอพยพใหม่ รวมทั้งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยซิดนีย์ (ค.ศ. ๑๘๕๒) และมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น (ค.ศ. ๑๘๕๓) ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานถาวรในช่วงทศวรรษ ๑๘๕๐ ยังนำเอาค่านิยมใหม่ที่สืบเนื่องจากวัฒนธรรมวิกตอเรีย (Victorian culture) ที่เกิดขึ้นในอังกฤษในยุคอุตสาหกรรมขณะนั้นมาปฏิบัติในออสเตรเลีย ได้แก่ การยึดถือคุณธรรมของชนชั้นกลางที่เคร่งครัดต่อศีลธรรมจรรยาและการดำเนินชีวิตด้วยความวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร อดทน สุภาพเรียบร้อย มีเมตตาธรรมและสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว

ทั้งยังดำเนินตามรอยพระจริยวัตรของสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียองค์ประมุขของอังกฤษที่ทรงอภิเษกสมรสตั้งแต่มีพระชนมายุเยาว์และทรงมีพระราชโอรสและพระราชธิดารวมกันทั้งสิ้น ๙ พระองค์ ดังนั้น ค่านิยมของสมัยวิกตอเรียในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีครอบครัวใหญ่ดังกล่าวนี้อาจสรุปการย่นระยะเวลาการเดินทางจากทวีปยุโรปมายังออสเตรเลียหลังเปิดคลองสุเอซ (Suez Canal) ใน ค.ศ. ๑๘๖๙ ทำให้มีผู้อพยพตั้งถิ่นฐานเพิ่มจำนวนมากขึ้นและจำนวนประชากร (เด็ก) ก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นเงาตามตัว (Laidlaw 1988, 184) จนในที่สุด ในทศวรรษ ๑๘๗๐ เป็นครั้งแรกที่จำนวนประชากรที่เกิดขึ้นในออสเตรเลียมีจำนวนมากกว่าประชากรที่อพยพหรือกำเนิดนอกออสเตรเลีย นับเป็นพื้นฐานสำคัญของความสำเร็จในการรวมชาติและจัดตั้งออสเตรเลียเป็นประเทศใน ค.ศ. ๑๙๐๑ ทั้งยังทำให้สังคมออสเตรเลียเป็นสังคมแบบสมภาค (egalitarian society) หรือมีอุดมการณ์สมภาคนิยม (egalitarianism) (Ward 1977, 120-121) ที่ประชากรต่างมีชาติกำเนิดทัดเทียมกันคือ มาจากชนชั้นกลางที่ชาติสกุลไม่มีความแตกต่างกันมากนัก มีภูมิหลังทางการศึกษา ทศนคติในการครองชีวิตและอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน ซึ่งผิดกับอังกฤษที่ประกอบด้วยชนชั้นต่างๆ และให้ความสำคัญแก่ชาติตระกูล ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดอุปสรรคและการขัดผลประโยชน์ระหว่างชนชั้น สังคมแบบสมภาคจึงเป็นลักษณะพิเศษของออสเตรเลียที่ทำให้ประชาชนมีความขัดแย้งทางด้านการเมืองน้อยกว่าอังกฤษและสามารถพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้รวดเร็วกว่า

แนวคิดออสเตรเลียนิยม (Australianism)

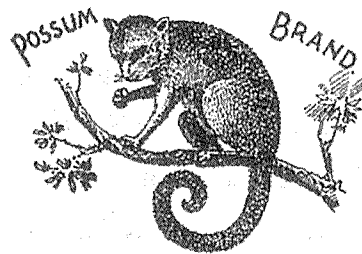
แม้ว่าในทศวรรษ ๑๘๕๐ จะมีผู้อพยพเข้ามาตั้งหลักปักฐานในออสเตรเลียเป็นจำนวนมาก แต่ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้เกิด “แนวคิดออสเตรเลียนิยม” ขึ้นที่ช่วยเหลือหลอมผู้คนเหล่านั้นให้มีความผูกพันกับดินแดนออสเตรเลียซึ่งเป็นบ้านใหม่ของพวกเขา โดยมีงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะเป็นสื่อกลางที่สำคัญ เมลเบิร์นได้กลายเป็นศูนย์กลางของศิลปะ ศิลปินที่มีชื่อเสียงจากยุโรป เช่น ทอมัส วูลเนอร์ (Thomas

Woolner) ได้เดินทางมาวาดภาพเหมือนบุคคลต่างๆ รวมทั้งที่ซิดนีย์ อีกทั้งยังได้หล่อรูปโลหะกับตันเจมส์ คุก (James Cook) นักเดินเรือชาวอังกฤษคนสำคัญที่สำรวจชายฝั่งตะวันออกของออสเตรเลียอย่างละเอียด จนทำให้รัฐบาลอังกฤษส่งเรือหมู่แรกพร้อมนักโทษมาขังที่ออสเตรเลียและสร้างนิคมนักโทษขึ้นในค.ศ. ๑๗๘๘ โดยจัดสร้างอนุสาวรีย์เพื่อตั้งเป็นอนุสรณ์แก่กับตันคุกที่ไฮปาร์ก (Hyde Park) ในซิดนีย์ด้วย นอกจากนี้ ยูจีน ฟอน เกอฮาร์ด (Eugene von Gerrard) บุตรชายของช่างเขียนหลวงประจำราชสำนักออสเตรเลียก็เดินทางมาวาดภาพทิวทัศน์ของออสเตรเลีย อีมิล ทอดต์ (Emil Todt) หล่อรูปปั้นเหมือนของชาวเหมืองหรือ “พวกนักขุด” (Diggers) ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตของชาวเหมืองหรือคนธรรมดา ใน ค.ศ. ๑๘๕๔ ก็มีการสร้างหอสมุดประชาชน ต่อมาพิพิธภัณฑ์ศิลปะ โรงเรียนศิลปะ และศูนย์ศิลปะ รวมทั้งการจัดสมาคมวิคตอเรียวิจิตรศิลป์ (Victorian Society of Fine Arts) และสมาคมวิจิตรศิลป์แห่งชาติออสเตรเลีย (South Australian Society of Arts) ใน ค.ศ. ๑๘๕๖ ด้วย (Laidlaw 1988, 181-182)

ส่วนจิตรกรคนสำคัญที่สามารถดึงจิตวิญญาณของออสเตรเลียให้ปรากฏในรูปแบบของงานจิตรกรรมที่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้อพยพและชาวออสเตรเลียให้ตระหนักถึงความงดงามของภูมิประเทศในส่วนต่างๆ ของออสเตรเลีย คือ หลุยส์ บูเวเล (Louis Bouvelet ค.ศ. ๑๘๑๔-๑๘๘๘) ภาพวาดของเขาก่อให้เกิดความรักความผูกพันกับดินแดนออสเตรเลีย และความรู้สึกร่วมกันในการดำเนินชีวิตและการสร้างอนาคตที่ทุกคนสามารถสร้างสรรค์ร่วมกันได้ แม้บูเวเลจะไม่ใช่วาออสเตรเลียโดยกำเนิดและเดินทางอพยพเข้ามาอาศัยในเมลเบิร์นในช่วงต้นทศวรรษ แต่เขาก็หลงใหลในทิวทัศน์ที่สวยงามกว้างใหญ่ตระการตาของออสเตรเลีย บูเวเลได้ใช้ประสบการณ์ของการเรียนรู้และความสามารถในการรังสรรค์ภาพเขียนแนวจิตนิยม (Romanticism) ที่เขาค้นเคย “การเรียนรู้ทิวทัศน์” (learning the landscape) ของออสเตรเลียทำให้เขามลิตภาพทิวทัศน์จำนวนมากและได้รับยกย่องให้เป็น “ครู” ของการวาดภาพทิวทัศน์คนแรกของออสเตรเลีย อิทธิพลของบูเวเลได้ทิ้งร่องรอยอย่างมากในงานจิตรกรรมระยะแรก

ของออสเตรเลีย เป็นแรงบันดาลใจและก่อให้เกิดศิลปินที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ซึ่งเรียกว่า “สำนักไฮเดลเบิร์ก” (Heidelberg School) ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๘๕ ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ จิตรกรคนสำคัญ ของสำนักไฮเดลเบิร์ก ได้แก่ ทอม รอบิตส์ (Tom Roberts ค.ศ. ๑๘๕๑-๑๙๓๖) อาร์เทอร์ สตรีตัน (Arthur Streeton ค.ศ. ๑๘๖๗-๑๙๔๓) ชาลส์ คอนเดอร์ (Charles Conder ค.ศ. ๑๘๖๓-๑๙๐๙) และเฟรเดอริก เอ็ม. คับบิน (Frederick M. Cubbin ค.ศ. ๑๘๕๕-๑๙๑๗) ศิลปินเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการใช้งานศิลปะเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ชาวออสเตรเลียรักในผืนแผ่นดินและเคารพในความแตกต่างและอุปนิสัยใจคอของผู้คนในสังคม ทั้งจิตรกรสำนักไฮเดลเบิร์กยังได้ปฏิบัติกรวาดภาพในออสเตรเลีย โดยสร้างภาพที่ให้ความรู้สึกของการสัมผัสกับแสงที่เจิดจ้าและการใช้สีที่สว่างไสวที่เป็นเอกลักษณ์ของออสเตรเลีย ภาพเขียนดังกล่าวนี้จึงมีลักษณะเฉพาะของตัวเองที่โดดเด่นและทันสมัย (Laidlaw 1988, 237-238)

ในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ ยังมีการนำคำศัพท์และถ้อยคำที่ใช้และเข้าใจกัน ในหมู่ชาวออสเตรเลียมาเป็นยี่ห้อสินค้าต่างๆ ที่ผลิตขึ้นภายในอาณานิคม ได้แก่ Coo-ee Cigarettes, Coo-ee Kola (coo-ee คือเสียงร้องตะโกนของพวกอะบอริจินิส) และ Billy Tea (Billy เป็นคำศัพท์ภาษาออสเตรเลีย-อังกฤษ หมายถึงหม้อต้มน้ำ) ทั้งต่อมายังใช้สัตว์พื้นเมืองเช่น จิงโจ้ (kangaroo) นกอีมู (emu) พอสซัม (possum) พลาติปัส (platypus) และนกกุกาเบอร์รา (kookaburra) ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีเฉพาะในออสเตรเลีย เป็นเครื่องหมายการค้าของสินค้าที่ผลิตขึ้นในออสเตรเลีย (Macintyre 1999, 147) นอกจากนี้ รัฐบาลอังกฤษซึ่งเคยหลีกเลี่ยงการใช้ชื่อเรียก “ออสเตรเลีย” ในเอกสารราชการต่างๆ มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน แต่ท้ายที่สุดในทศวรรษ 1850 ก็ยอมรับที่จะใช้คำออสเตรเลียเป็นชื่อเรียกอย่างเป็นทางการของอาณานิคมแห่งนี้ ซึ่งเป็นชื่อที่ ‘แมตทิว ฟลินเดอร์ส (Matthew Flinders) ใช้เรียกออสเตรเลียในหนังสือเรื่องการเดินทางไปเทอร์รา ออสตราลิส (A Voyage to Terra Australis) ใน ค.ศ. ๑๘๑๔ (ชื่อเดิม A Voyage to Terra Australia แต่ถูกเปลี่ยนชื่อเรื่องก่อนจัดพิมพ์แต่ภายในเล่มยังคงใช้ชื่อออสเตรเลีย) และทำให้ชื่อออสเตรเลียที่ปรากฏในหนังสือเป็นที่นิยมเรียกของคน

PLATYPUS

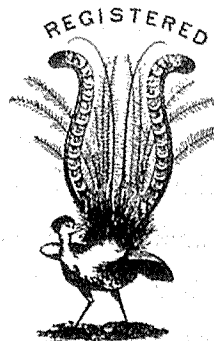

BRAND

KOOKABURRA

BRAND

TRADE MARK

No. 3930.

สัตว์พื้นเมืองของออสเตรเลีย ที่มีอยู่แต่เฉพาะในออสเตรเลียเท่านั้น ได้ถูกนำมา เป็นเครื่องหมายการค้า นับเป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้ออสเตรเลียเป็นผืนแผ่นดินที่แตกต่าง จากส่วนอื่นๆ ของโลก

ทั่วไปเมื่อกล่าวถึง “นิวฮอลแลนด์” และ/หรือ “นิวเซาท์เวลส์” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (Scott, 1964, 86-87)

ออสเตรเลียสีขาว (White Australia)

ออสเตรเลียสีขาวหมายถึง การสร้างอาณานิคมออสเตรเลียให้เป็นที่อยู่อาศัยของคนขาวหรือชาวตะวันตกเท่านั้น เป็นการกีดกันคนสีผิวอื่นไม่ให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลีย เกิดขึ้นหลังจากชาวจีนเดินทางเข้ามาแสวงหาโชคในการค้นหาทองคำเช่นเดียวกับชาวตะวันตกอื่นๆ ในยุคตื่นทอง ชาวจีนเป็นชาวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่สุดที่รวมตัวกันทำงานในเหมืองทอง ซึ่งแตกต่างจากชาวตะวันตกอื่นๆ หรือชาวออสเตรเลียที่แยกตัวกันทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ ในช่วงแรกของทศวรรษ ๑๘๕๐ มีชาวจีนเข้ามาแสวงหาโชคถึง ๔๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่เดินทางมาจากมณฑลกังฉังและบังกั๊เป็นนักขุดทองจากแคลิฟอร์เนีย ชาวจีนมีรูปร่างหน้าตา วัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างจากชาวตะวันตกอย่างสิ้นเชิง ซึ่งก่อให้เกิดอคติในหมู่นักขุดทองอื่นๆ อย่างมาก อาหารและเครื่องแต่งกายที่แตกต่าง การเคารพบูชาบรรพบุรุษที่สลับซับซ้อนแล้วที่จัดเป็นพิธีกรรมที่สำคัญ การสูบบุหรี่รวมทั้งการอาบน้ำบ่อยครั้งในลำธารที่นักขุดทองอื่นๆ ใช้ดื่มกิน และการรวมกลุ่มกัน (ไม่มีครอบครัว) อย่างเหนียวแน่นล้วนเป็นสิ่งที่ชาวตะวันตกยอมรับไม่ได้และรู้สึกขยะแขยง ในสายตาของพวกเขาวิถีชีวิตของชาวจีนก็อยู่ในมาตรฐานต่ำ นอกจากนี้ ชาวจีนเองก็ไม่ยอมปรับตัวเข้ากับชาวเหมืองอื่นๆ เมื่อค้นพบทองคำก็จะนำส่งไปให้ญาติในจีนทั้งหมดด้วย ที่สำคัญคือชาวจีนเป็นคนขยันอดทนและทำงานหนักและสามารถขุดหรือร่อนหาทองได้ปริมาณที่มากกว่า หรือยินดีรับค่าจ้างราคาถูก บางครั้งก็เข้าไปหาทองในเหมืองที่ถูกทิ้งร้างไปแล้วและสามารถค้นพบทอง ซึ่งสร้างความอิจฉาวิริยาให้แก่นักขุดทองอื่นๆ นักขุดทองชาวตะวันตกจึงเกรงว่าหากชาวจีนอพยพเข้ามายังออสเตรเลียในจำนวนที่มากขึ้น มาตรฐานในการครองชีพและการทำงานคงตกต่ำลงเพราะชาวจีนไม่รังเกียจสภาพการณการทำงานหรือต่อต้านกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ทางการกำหนดขึ้น อีกทั้งจะยังเป็นผู้แปรที่ทำให้อำนาจการต่อรอง

ระหว่างนักขุดทองกับรัฐบาลในเรื่องต่างๆ เป็นไปด้วยความยากลำบากยิ่งขึ้น (Kociumbas 1995, 311-313)

ดังนั้น นับแต่ ค.ศ. ๑๘๕๔ เป็นต้นไป ความขัดแย้งระหว่างนักขุดทองชาวตะวันตกกับชาวจีนจึงมีความคุกรุ่นรุนแรงยิ่งขึ้น มีการก่อการจลาจลที่แซนเฮิสต์หรือเบนดิโกใน ค.ศ. ๑๘๕๔ ชาวจีนถูกทำร้าย ตัดผมเปีย และทรัพย์สินถูกเผาทำลาย อีกทั้งความรังเกียจชาวจีนและการชิงชังทางเชื้อชาติ (racism) ก็ยังแพร่ขยายไปในวงกว้างขึ้น จนในที่สุดรัฐบาลของวิกตอเรียและนิวเซาท์เวลส์ต้องวางมาตรการจำกัดจำนวนของผู้อพยพชาวจีนมายังออสเตรเลียเพื่อระงับเหตุการณ์ที่อาจลุกลามบานปลายได้

การอพยพจำนวนมากของชาวจีนจึงทำให้ชาวออสเตรเลียเกิดความกลัว “ภัยเหลือง” (yellow peril) และมีผลให้รัฐสภาของอาณานิคมต่างๆ ออกกฎหมายเพื่อกีดกันการอพยพเข้ามาของชาวจีน กล่าวคือใน ค.ศ. ๑๘๕๕ รัฐบาลอาณานิคมวิกตอเรียได้ออกประกาศการเก็บภาษีรายหัว (poll tax) กับชาวจีนที่เดินทางเข้าอาณานิคมวิกตอเรียในอัตราคนละ ๑๐ ปอนด์ ซึ่งนับว่าสูงมาก ทำให้เรือโดยสารที่บรรทุกชาวจีนต้องไปขึ้นท่าที่เซาท์ออสเตรเลีย และนักขุดทองชาวจีนต้องเดินเท้าต่อมายังวิกตอเรีย แต่ต่อมาใน ค.ศ. ๑๘๕๘ และ ๑๘๖๑ อาณานิคมเซาท์ออสเตรเลียและนิวเซาท์เวลส์ก็ออกกฎหมายเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมแก่ชาวจีนในลักษณะเดียวกันด้วย จึงทำให้จำนวนผู้อพยพชาวจีนลดจำนวนลง ในทศวรรษ ๑๘๗๐ เมื่อมีการค้นพบทองคำและเกิดการตื่นทองในอาณานิคมควีนส์แลนด์และมีชาวจีนจำนวน ๒๐,๐๐๐ คนอพยพเข้าไปแสวงโชค ทำให้รัฐบาลของอาณานิคมควีนส์แลนด์ต้องออกกฎหมายห้ามชาวจีนเข้าควีนส์แลนด์ด้วย นโยบายกีดกันชาวจีนดังกล่าวจึงสร้างความรู้สึกร่วมกันของชาวอาณานิคมต่างๆ ทั้งยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อาณานิคมต่างๆ สามารถรวมตัวกันเพื่อกีดกันคนสีผิวอื่นเข้ามาตั้งรกรากในดินแดนออสเตรเลีย จนจัดตั้งออสเตรเลียเป็นประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย (Commonwealth of Australia) ได้สำเร็จใน ค.ศ. ๑๙๐๑ ต่อมา รัฐบาลสหพันธรัฐก็ได้ออกพระราชบัญญัติกีดกันคนสีผิวอื่นๆ (นอกจากคนผิวขาว) หลายฉบับ อันเป็นที่มาของนโยบายออสเตรเลียสีขาว (White Australia Policy) ที่รัฐบาลคณะต่างๆ ของ

ชาวจีนขณะขึ้นฝั่งในออสเตรเลีย เพื่อเดินเท้าต่อไปยังแหล่งขุดทองในนิวเซาท์เวลส์และวิกตอเรีย เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียเงิน “ค่าเหยียบแผ่นดิน” หรือภาษีรายหัว (polltax) ที่เรียกเก็บในอัตราที่สูงมาก

ออสเตรเลียต่างยึดถือเป็นนโยบายสำคัญที่ใช้ติดต่อกันจนถึงทศวรรษ ๑๙๖๐ (Molony 1987, 179-196)

อย่างไรก็ดี แม้ว่าชาวจีนจะถูกกีดกันจากสังคมออสเตรเลีย แต่ชาวจีนจำนวนมากก็ปักหลักอยู่ในออสเตรเลียต่อไป กอปรกับรัฐสภาสหรัฐอเมริกาก็ได้ผ่านรัฐบัญญัติกีดกันชาวจีน (Chinese Exclusion Act) ใน ค.ศ. ๑๘๘๒ โดยไม่อนุญาตให้ชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในสหรัฐอเมริกา ทำให้ชาวจีนที่ต้องการตั้งรกรากในสังคมแบบตะวันตกตัดสินใจอยู่ในออสเตรเลียต่อไป และจำนวนไม่น้อยมีส่วนสำคัญในพัฒนาการทางสังคมของออสเตรเลียด้วย ใน ค.ศ. ๑๘๙๑ ชาวจีนต่างประกอบอาชีพปลูกผักแทบทุกแปลงใกล้เมืองเมลเบิร์น นอกจากนี้ พวกเขายังมีอาชีพปลูกยาสูบในบริเวณพื้นที่ลุ่ม

แม่น้ำโอเวนส์ (Ovens River) ในวิกตอเรีย และจำนวนมากเปิดร้านอาหาร ชักรีดและทำธุรกิจเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร นักธุรกิจชาวจีนที่ประสบความสำเร็จได้จัดตั้งชุมชนจีนหรือไชน่าทาวน์ (China Town) ขึ้นในใจกลางเมืองของเมลเบิร์นและซิดนีย์ ซึ่งยังคงปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน ทำให้ออสเตรเลียเป็นดินแดนอีกแห่งหนึ่งที่วัฒนธรรมของชาวจีนเข้าไปแผ่ตัวและเพิ่มสีสันให้แก่สังคมของคนขาว

ดังนั้น จึงเห็นว่าการค้นพบทองคำใน ค.ศ. ๑๘๕๑ มีความสำคัญต่อออสเตรเลียเป็นอันมาก ซึ่งไม่เพียงมีผลต่อความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้ออสเตรเลียกลายเป็นดินแดนส่งออกทองคำและเป็นอาณานิคมที่สำคัญของอังกฤษในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ในออสเตรเลียเองการค้นพบทองคำนำความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงมาสู่ออสเตรเลียทั้งในด้านการเมืองและสังคมจำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเข้ามาของชาวจีนที่มีวัฒนธรรมและความเชื่อที่แตกต่างกัน มีการสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในผืนแผ่นดิน เป็นสังคมแบบสมภาคที่ชนชั้นกลางมีบทบาทสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยและการรังสรรค์วัฒนธรรมใหม่ขึ้นในออสเตรเลีย

บรรณานุกรม

- Almond, Mark. **Uprising Political Upheavals that have Shaped the World.**
London : Mitchell Beazley, 2002.
- Barnard, Marjorie. **A History of Australia.** (reprinted) London : Angus & Robertson,
1986.
- Chambers, John H. **Australia.** 2nd ed. Gloucestershire : The Windrush Press, 2000.
- Fisher, John. **The Australians from 1788 to modern times.** London : Robert Hale,
1968.
- Keesing, Nancy. (ed). **Gold Fever.** London : Angus & Robertson, 1967.
- Kocimbas, Jan. **The Oxford History of Australia—Possessions 1770—1860.**
Oxford : Oxford University Press, 1995.
- Laidlaw, Ronald W. **Mastering Australian History.** Melbourne : MacMillan, 1988.
- Macintyre, Stuart. **A Concise History of Australia.** Cambridge : Cambridge University
Press, 1999.
- Molony, John. **History of Australia.** Victoria : Viking Penguin Books, 1987.
- Scott, Ernest. **A Short History of Australia.** rev. by Herbert Burton. Melbourn : Oxford
University Press, 1964.
- Smith Goldwin. **England : A Short History.** N.Y. : Charles Scribner's Sons, 1971.
- Ward, Russel. **The Australian Legend.** Melbourne : Oxford University Press, 1977.
- _____. **Australia.** N.S.W. : Walkabout Pocketbooks, 1969.